

1 Kunst? Geschiedenis?

Introductie

In dit hoofdstuk word jij flink aan het denken gezet. Heb jij je wel eens afgevraagd wat kunst precies is? Wanneer is iets een kunstwerk en wanneer niet? In dit hoofdstuk ga je aan de slag met kunst en leer je hoe wetenschappers erover denken. Misschien heb jij zelf wel een briljant idee waar nog niemand aan heeft gedacht!

Kunst

Dit werkboek gaat over de geschiedenis van **kunst**. Kunst is iets heel bijzonders. Het is zelfs zo dat wetenschappers het maar niet met elkaar eens kunnen worden over wat kunst precies is! Dat klinkt misschien gek, maar in dit hoofdstuk kom je erachter waarom dat zo is. Beantwoord voordat je verder leest vragen 1.1 en 1.2.

1.1

Wat is volgens jou kunst? Leg uit.

A large, blank, textured white area intended for writing answers to the question.

1.2

Van en met welke materialen kun je volgens jou kunst maken?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kunst en materialen

Waarschijnlijk vind jij dat schilderijen, tekeningen en sculpturen kunst zijn. Je kunt dus verf, potloden, klei, hout of steen gebruiken om kunst te maken. Maar je kunt nog veel meer materialen gebruiken!

Wetenschappers die kunst bestuderen zijn het over één ding wel eens: kunst kan van **elk mogelijk materiaal** gemaakt worden. Geloof je het niet? Bekijk dan de foto hiernaast in het museum Boijmans Van Beuningen maar eens. Je ziet een soort bruin vloerkleed. Dat is een kunstwerk en het is gemaakt van... pindakaas! Echt waar! De kunstenaar is een Nederlander en heet Wim T. Schippers.

1.3

Waarom zou iemand een kunstwerk van pindakaas maken? Zit er een speciale betekenis achter? Wat denk jij?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.4

Waarvan zou jij wel een kunstwerk willen maken? Waarom?

.....
.....
.....
.....

Kenmerken van kunst

Een kunstwerk kan dus overal van gemaakt worden. Maar hoe weet je dan of iets kunst is? Hierover zijn wetenschappers het niet helemaal eens, maar er zijn toch een aantal kenmerken die de meeste kunstwerken hebben.

1

Allereerst is een kunstwerk **tastbaar, zichtbaar of hoorbaar**. Je kunt het kunstwerk dus voelen, zien of horen. Of alledrie tegelijkertijd natuurlijk! Een kunstwerk dat alleen in jouw hoofd bestaat is dus (nog) geen kunstwerk.

2

Daarnaast **communiceert** een kunstwerk: het moet als het ware met mensen 'praten'. Dat betekent dat het de bedoeling is dat als mensen naar het kunstwerk kijken, ze erover gaan nadenken. Als jij naar een kunstwerk kijkt en je afvraagt wat er eigenlijk te zien is of wat het betekent, dan communiceert het kunstwerk met jou.

3

Kunst is bedoeld om **interessant** te zijn. Een kunstwerk kan interessant zijn omdat het heel erg mooi is, maar bijvoorbeeld ook omdat je er lekker van gruwelt of het je aan het denken zet.

4

Kunst is **expressie**. Dit betekent dat de kunstenaar een kunstwerk maakt omdat hij iets wil zeggen of iets wil laten zien. Expressie betekent eigenlijk het zichtbaar maken van wat er in je hoofd of in je hart zit.

1.5

Zijn deze vier kenmerken van toepassing op het pindakaaskunstwerk? **Beargumenteer samen met een klasgenoot.**

Tastbaar/zichtbaar/hoorbaar? ja / nee, want:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

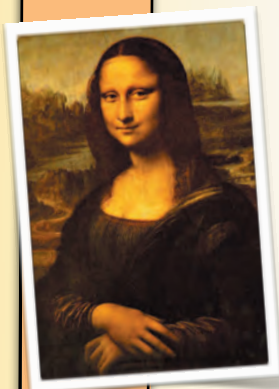
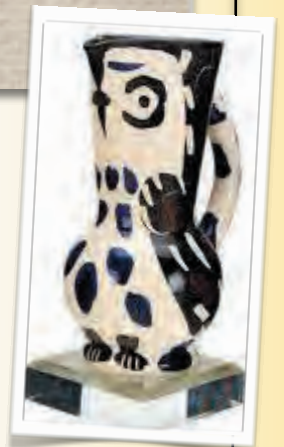
Interessant? ja / nee, want:

Expressie? ja / nee, want:

Communiqueert? ja / nee, want:

Heel veel soorten kunst

Als je de vier kenmerken van kunst bekijkt, valt er veel meer onder dan alleen schilderijen en sculpturen. Ook klassieke muziek, popmuziek, theater, film en boeken kunnen allemaal kunst zijn. Dat is de **brede** opvatting van kunst. In dit werkboek gebruiken we een **smallere** opvatting van kunst.

Het type kunst waar dit werkboek naar kijkt, noemen we **beeldende kunst**. Daaronder vallen schilderijen, tekeningen, etsen, sculpturen, keramiek, installaties en nog veel meer, maar geen muziek, theater, boeken en film. Dat is misschien lastig te begrijpen, maar dat is het zelfs voor geleerde wetenschappers! Naarmate je verder komt in dit werkboek, merk je vanzelf wat er allemaal onder kunst valt. En misschien ben je het er niet altijd mee eens. Dat is ook prima!

1.6

Wat is de definitie van **beeldende kunst**? Zoek het op in een encyclopedie.

.....
.....

Schrijf verder op de volgende bladzijde.

Kunstgeschiedenis

Je weet nu dat dit werkboek gaat over de geschiedenis van de **beeldende kunst**. Oftewel, het is een beschrijving van de alleroudste kunst tot de nieuwste kunst. Niet een beschrijving van *alle* kunst natuurlijk, maar van de kunst die mensen erg mooi of bijzonder vinden of die een goed voorbeeld zijn van een bepaalde **kunststijl**.

Hoe lang geleden mensen kunst zijn gaan maken weten we niet precies. We weten namelijk niet zoveel van de alleroudste mensen omdat zelfs archeologen niet veel overblijfselen meer kunnen vinden van hun leven. Gek is dat niet, ze leefden immers duizenden jaren geleden! Dit werkboek begint daarom simpelweg bij de oudste tekeningen die wij kennen waarvan we vinden dat het kunst is.

Je eigen tentoonstelling

Je zult in dit werkboek niet alleen van alles leren over kunst door de eeuwen heen, je gaat ook aan de slag met je eigen **museum-tentoonstelling!** Aan het einde van hoofdstuk 2 tot en met 5 kies je steeds één kunstwerk uit om in jouw tentoonstelling te plaatsen. Daar schrijf je natuurlijk ook een bordje bij met informatie, vragen of opdrachten voor de bezoekers! Zo ontstaat jouw eigen **tentoonstellingsgids**.

1.7

a. Voordat je de kunstwerken uitkiest, heb je natuurlijk een mooie museumzaal nodig. Op bladzijde 43 vind je een plattegrond van een lege zaal. Teken er nu zelf extra muren, bankjes, vitrines, een verhoging of andere meubelen in. Het is jouw zaal, jij mag het weten! Zorg dat er ruimte is voor vier kunstwerken.

b. Nu heb je een plattegrond, maar hoe ziet het er in 3D uit? Zoek een schoenendoos en bouw een **3D maquette** van je museumzaal. Vergeet niet om de muren en vloer te verven of behangen. Elke keer dat je een kunstwerk uitkiest, kun je die meteen in je plattegrond en maquette plaatsen. Zo vult je tentoonstellingszaal zich langzaam met kunst!